

Aan de raad

Aan de raad

Uw Kenmerk:	Portefeuillehouder: Bert Koonstra	Ons kenmerk: 0086250283	Behandeld door: E. Hiemstra	Telefoon: 06-83550028	Bijlage: 1
--------------------	---	-----------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	----------------------

Onderwerp:
Toekomst Dorpsspiegels

Beetsterzwaag: 1 september 2026
Verzonden op: 3 september 2026

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over het besluit van het college om te stoppen met de Dorpsspiegels als afzonderlijk instrument voor het meten van de ervaren leefbaarheid in de dorpen. Dit besluit is genomen naar aanleiding van de evaluatie van de Dorpsspiegels die in 2025 heeft plaatsgevonden. Dat betekent niet dat we minder aandacht hebben voor leefbaarheid of voor wat er speelt in de dorpen. Integendeel. We blijven de leefbaarheid monitoren en maken daarbij gebruik van verschillende instrumenten die beter aansluiten bij de huidige praktijk

Achtergrond

Sinds 2006 worden de Dorpsspiegels eens per vier jaar uitgevoerd om inzicht te krijgen in hoe inwoners de leefbaarheid in hun dorp ervaren. De resultaten boden een beeld van onderwerpen als voorzieningen, sociale samenhang en de kwaliteit van de leefomgeving. In 2025 is het instrument geëvalueerd. De belangrijkste conclusie uit deze evaluatie is dat de Dorpsspiegels waardevol zijn geweest, maar dat de huidige opzet onvoldoende aansluit op de informatiebehoefte en werkwijze van de gemeente.

Redenen om te stoppen

Uit de evaluatie blijkt dat de meerwaarde van de Dorpsspiegels de afgelopen jaren is afgenomen. De resultaten worden binnen de organisatie beperkt gebruikt en worden vaak als te algemeen ervaren voor beleidsontwikkeling. Ook is veel relevante informatie inmiddels beschikbaar via andere databronnen.

Daarnaast sluit het instrument onvoldoende aan op de huidige manier waarop de gemeente met de dorpen samenwerkt. Via het actieve dorpenbeleid, Doarpspetearen, dorpsschouwen en het reguliere contact met Plaatselijke Belangen wordt continu actuele informatie opgehaald over wat er leeft in de dorpen. Deze signalen bieden meer context en zijn beter bruikbaar voor beleid en uitvoering.

Ook speelt mee dat de uitvoering van de Dorpsspiegels circa € 50.000 per vierjarige beleidscyclus kost. Gezien het beperkte gebruik van de resultaten en de beschikbaarheid van alternatieve informatiebronnen acht het college deze investering niet langer proportioneel.

Hoe monitoren we leefbaarheid in de toekomst?

Het stoppen met de Dorpsspiegels betekent niet dat de gemeente stopt met het monitoren van de leefbaarheid in de dorpen. Integendeel, het college kiest voor een aanpak die beter aansluit bij de huidige praktijk en mogelijkheden.

De ervaren leefbaarheid blijven we structureel monitoren via:

- De burgerpeiling inwonersparticipatie;
- Bestaande databronnen, waaronder gegevens van CBS, GGD Fryslân en Planbureau Fryslân;
- Het reguliere contact met Plaatselijke Belangen
- Doarpspetearen en dorpsschouwen.

De uitkomsten van deze verschillende bronnen worden samengebracht in een periodieke rapportage, zodat een samenhangend beeld van de leefbaarheid in de dorpen beschikbaar blijft.

Aandachtspunten

Het college onderkent dat met het verdwijnen van de Dorpsspiegels ook een uniform meetinstrument vervalt waarmee ontwikkelingen tussen dorpen en in de tijd konden worden vergeleken. Daarnaast vraagt het gebruik van meerdere informatiebronnen om een goede werkwijze, zodat informatie niet versnipperd raakt. Daarom worden de inzichten periodiek gebundeld en verankerd in de gemeentelijke beleidscyclus.

Vervolg

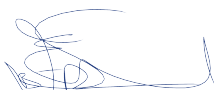
De Plaatselijke Belangen worden over dit besluit geïnformeerd en ontvangen daarbij ook het evaluatierapport. De komende periode wordt de nieuwe werkwijze voor het monitoren van leefbaarheid verder uitgewerkt. Na twee jaar wordt deze werkwijze geëvalueerd. Het vervallen van de uitvoeringskosten verwerken we in de najaarsrapportage. De periodieke rapportages over de leefbaarheid in de dorpen worden u ter informatie toegezonden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u contact opnemen met Els Hiemstra, beleidsadviseur dorpen. Haar telefoonnummer is 06-83550028; e-mailen kan ook els.hiemstra@opsterland.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Bijlagen:

1. Evaluatierapport Dorpsspiegels